

Warmtetransitie in de gemeente Buren

Inleiding

De gemeente Buren vindt het belangrijk om haar inwoners te betrekken bij de warmtetransitie en de inhoud van het warmteplan. In de gemeente wordt kerngericht gewerkt, waardoor er geen gemeente brede manier van inwonersparticipatie is: elke kern is immers anders. Hoe de participatie van inwoners eruit moet komen te zien, wordt uitgezocht door Spectrum. In gesprek met inwoners worden verschillende mogelijkheden verkend en wordt de basis gelegd voor uitvoeringsplannen op kernniveau.

Aanpak bijeenkomsten

Spectrum heeft in totaal zes onlinebijeenkomsten georganiseerd. Vier bijeenkomsten om te kijken wat in bepaalde kernen en gebieden in de gemeente speelt en nodig is voor het vervolg en twee bijeenkomsten over een nog te vormen gemeente brede klankbordgroep. Eén bijeenkomst voor de pilotkern Lingemeer en één voor de pilotkern Maurik. Daarnaast voor het buitengebied van de gemeente Buren en voor de overige kernen. De deelnemers aan deze bijeenkomsten zijn via de website van de gemeente, via het huis-aan-huisblad en zover al bekend via mail uitgenodigd. In totaal hebben ongeveer 75 inwoners deelgenomen aan deze vier bijeenkomsten. Over de twee bijeenkomsten over de te vormen klankbordgroep namen in totaal 15 inwoners deel.

Een klankbordgroep in aanzet

Het doel van deze mogelijk te vormen klankbordgroep is om als platform van inwoners met de gemeente ontwikkelingen en ideeën uit te wisselen en de realisatie warmtetransitie constructief kritisch te volgen/toetsen. De klankbordgroep kan er zo voor zorgen dat inwoners en gemeente de komende decennia goed met elkaar in overleg blijven, aandacht vestigen op innovaties en het kan het proces monitoren om verder te komen met de warmtetransitie Buren.

In de twee brainstorm bijeenkomsten hebben inwoners constructief meegedacht over hoe deze klankbordgroep het beste vorm kan krijgen. Naast het doel en de onafhankelijke rol van deze klankbordgroep ging het over de verhouding en afstemming met de toekomstige uitvoerende werkgroepen per kern. We spraken ook nog over het belang van het formaliseren van deze klankbordgroep. De diversiteit van de deelnemers en de werving kwamen ook ter sprake. Dit heeft geresulteerd in een aanzet als onderdeel van het plan warmtetransitie 2022 -2024 om in 2022 een klankbordgroep op te richten.

Uitkomsten van de overige vier bijeenkomsten

Pilotkern Maurik

Verkennen aquathermie

Inwoners zijn nieuwsgierig en willen graag door middel van een haalbaarheidsonderzoek verkennen of aquathermie een passende warmtebron is voor Maurik. Daarbij zijn wel een aantal vragen gesteld waar ze graag antwoord op krijgen:

- Wat zijn de kosten?
- Wat betekent toepassen van aquathermie per type woning?
- In hoeverre wil het bedrijfsleven ook betrokken zijn?
- Is aquathermie op zichzelf voldoende of is er een aanvullend alternatief nodig?
- Is aquathermie stil in gebruik? Is het stiller dan het gebruik van aardgas?

Verkennen alternatieven

Inwoners leren graag van elders op gedane ervaring en willen ook alternatieven voor aquathermie onderzoeken. Zij geven een aantal suggesties:

- Verken biomeiler (warmte uit compost), waterstof, hybride ketel en de warmtepomp.
- Benut opgedane kennis van andere gemeenten.
- Maak het mogelijk dat er per woning snel inzichtelijk gemaakt kan worden wat de energiestatus is en wat er moet gebeuren om de woning aardgasvrij-ready te maken.

Betrekken van inwoners

In Maurik zien de deelnemers verschillende mogelijkheden om inwoners te betrekken:

- Maak gebruik van huis-aan-huisblad om te werven, maar ook van social media (blijf in dialoog) en van reeds bestaande netwerken zoals WhatsApp groepen.
- Werk samen met dorpsbelang Maurik, de signaleringsgroep Maurik, verenigingen en clubs.
- Ga het gesprek aan op buurt- of straatniveau. Trek erop uit met een bus en zorg voor contactmomenten.
- Wees zo concreet mogelijk. Door te werken met varianten en demoprojecten herkennen inwoners zich in het verhaal en gaat het voor hen veel meer leven.

Pilotkern Lingemeer

Verkennen aquathermie

In Lingemeer zijn ze zich ervan bewust dat er iets moet gebeuren en verkennen van aquathermie zien inwoner zitten, mits:

- er ook alternatieven worden verkent.
- concreet wordt gemaakt wat aquathermie betekent voor je woning. Het liefst visueel weergegeven.
- inwoners betrokken worden bij het proces. Belangenvereniging Lingemeer wil meehelpen om een kerngroep te gaan vormen.

Verkennen alternatieven

De wens is er om ook alternatieven te verkennen. Daarbij zijn voor inwoners een aantal aspecten van belang:

- Heb aandacht voor het grote aantal woning met houtenskelet bouw. Verken wat daar bij past.
- Werk samen met andere stakeholders (K3, Liander, Belangenvereniging Lingemeer, etc.).
- Benut goede voorbeelden van andere gemeenten en vanuit de kern zelf.
- Verken all electric met en zonder warmtepomp, zonnethermie en waterstof.
- Kosten. Maak duidelijk wat de kosten zijn van verschillende alternatieven. En ook of je een investering in een warmtepomp nog wel terugverdient.

Betrekken van inwoners

Zorg ervoor dat zoveel mogelijk mensen betrokken worden bij dit proces en schrijf alle inwoners huis aan huis aan. En wees in het contact met inwoners heel duidelijk over wat er kan en moet en waarom. Schets een heldere tijdlijn met de verschillende stappen die gezet gaan worden.

Buitengebied

Aanpak per pand met mogelijke tussenstap

Er worden zorgen geuit en kansen gezien.

Zorgen:

- Verschil buitengebied versus centrum van een kern. Maatwerk is nodig.
- Kosten: wat gaat het kosten en wie gaat het betalen? (energiearmoede)
- Haalbaarheid. Wat streven we na en is dat ook echt haalbaar?
- Collectieve inkoop is moeilijk te realiseren, door verschillende type woningen en timing.

Kansen:

- Zet een energiecoach in met veel kennis. Die de weg in de gemeente letterlijk en figuurlijk kent.
- Benut goede voorbeelden van andere gemeenten.
- Maak informatie concreet, compleet en toegankelijk voor inwoners.
- Versimpel regelgeving ten gunste van verduurzaming.
- Maak urgentie van de transitie helder voor inwoners.

Betrekken van inwoners

In het buitengebied zijn verschillende ideeën om inwoners te betrekken:

- Maak demografische groepen van het buitengebied en heb in het proces en communicatie aandacht voor de verschillende groepen.
- Benader mensen persoonlijk en niet als inwoner van de gemeente Buren.
- Trek het buitengebied in en ga in gesprek met mensen.

Overige kernen

Per kern de tussenstap verkennen

Er wordt wisselend over gedacht of een aanpak per kern de beste methode is. Voor de kleine kernen is er bij sommigen vertrouwen dat een kerngerichte aanpak kan werken. Anderen geven aan dat het beter is om vanuit type woning te denken in plaats vanuit woonplaats. Er is behoefte bij deelnemers aan advies op maat per woning, dat zou nog wel eens sneller kunnen gaan dan een collectieve aanpak. Ook hier wordt de opmerking gemaakt om niet het wiel opnieuw zelf uit te vinden. Maak gebruik van goede voorbeelden zoals bijvoorbeeld Rotterdam.

Betrekken van inwoners

- Geef ruimte aan initiatief, zorg ervoor dat het geen top-down beweging wordt.
- Laat zien wat inwoners concreet kunnen doen om hun energieverbruik te verlagen.
- Gebruik eenvoudige taal in communicatie.
- Wees bewust dat 2050 niet als urgent voelt voor inwoners, maak de urgentie duidelijk om mensen mee te krijgen in de transitie.
- Kom met een financiële uitwerking van verschillende opties. Dan gaat het meer leven en hebben inwoners concreet iets om over na te denken of over in gesprek te gaan.

Afsluitend

In de gemeente Buren zit energie om mee te denken over de warmtetransitie. Hoewel elke kern eigen kenmerken heeft en specifieke wensen (zie hierboven), zijn er ook een aantal universele aandachtspunten:

- a. Overweeg om kosten voor inwoners van verschillende mogelijkheden bij verschillende woningtypen in beeld te brengen.
- b. Benut opgedane ervaring uit andere gemeenten én uit de eigen gemeente.
- c. Laat inwoners de urgentie voelen. Maak een gezamenlijke tijdlijn.
- d. Zorg voor concrete, heldere, toegankelijke informatie. (wat kunnen inwoners doen om energiegebruik te verminderen, wat zijn kosten voor verschillende mogelijkheden, wat zijn voor- en nadelen van verschillende warmtebronnen bij welk type woning).
- e. Benader inwoners persoonlijk. Nodig ze uit per huishouden en trek de straten in voor gesprek.